

VINERI • 25 OCTOMBRIE 2013 • ANUL LXIII NR. 43

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Dragostea lui Dumnezeu îi adună pe oameni laolaltă
Otlaca-Pustă cinstește pedagogii pensionari și copiii talentați
Otrava, aurul și moșii

CALENDAR ORTODOX

28 octombrie, luni, Sf. Mc. Terentie, Neonila și Vilie.
29 octombrie, marți, Cuv. M. Mc. Anastasia Romana; Cuv. Avramie.
30 octombrie, miercuri, Sf. Mc. Zenovie, Ep., și Zenovia, sora sa; Sf. Ap. Cleopa.
31 octombrie, joi, Sf. Ap. Stahie, Amplie, Urban, Aristobul, Narcis și Apeliu.
1 noiembrie, vineri, † Sf. doctori fără de arginți Cosma și Damian.
2 noiembrie, sâmbătă, Sf. Mc. Achindin, Pigasie, Elpifidor, Aftonie și Agapie (Pomenirea morților).
3 noiembrie, duminică, Sf. Mc. Acheptima Ep., Iosif pr. și Aitala diac. Duminica a XXII-a după Rusalii (Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr).

10 vorbe pe săptămână

CIANURĂ – Sare a acidului cianhidric. – Din fr. cyanure = CIÁNKÁLI, KÁLIUM-CIÁNID

CONSUL – 1. (În rep. romană) Titlul celor trei magistrați, aleși anual, care dețineau puterea supremă; persoană purtând acest titlu. 2. Persoană numită de un stat în funcția de șef al unei reprezentanțe oficiale cu rang de consulat în alt stat și care apără interesele economice, administrative și juridice ale unui stat, precum și ale cetățenilor acestuia. – Din fr. consul = KONZUL

FAIMOS – Care a devenit extrem de cunoscut (prin însușirile sau defectele sale, prin faptele sale etc.); vestit, celebru, renumit. – Din fr. fameux, lat. famosus (după faimă) = HÍRES, NEVES

NEFAVORABIL – Care nu este favorabil; care este în dezavantajul, în defavoarea cuiva sau a ceva. – Ne-+favorabil = KEDVEZŐTLEN

OTRAVĂ – 1. Substanță chimică toxică, care, introdusă sau formată în organism, provoacă tulburări importante, leziuni grave etc. și uneori moartea; venin. 2. Fig. Ceea ce provoacă un rău (moral), un necaz, o supărare; p. ext. amărăciune, răutate, venin. – Din sl. otrava = MÉREG, KESERŰSÉG

POTROACĂ – 1. (La pl.) Ciorbă din măruntaie de pasăre, acrită cu borș sau cu zeamă de varză. – (Adverbial și adjectival) Foarte acru. 2. Mâncare foarte sărată. – Din rus. potroh = BAROMFIAPRÓLÉK; ciorbă de potroace = RAGULEVES, BECSINÁLT

PROFET – Predicator religios considerat drept trimis al lui Dumnezeu pe Pământ și capabil să prezică viitorul; proroc. – Persoană care intuiește apariția sau desfășurarea unor evenimente în viitor. – Din fr. prophète = PRÓFÉTA

RANCHIUNĂ – Ură ascunsă, dușmănie și dorință de răzbunare; pizmă, pică. – Din fr. rancune = BOSSZÚVÁGY, ELLENSÉGES INDULAT; PIKKELÉS

SEAMĂN – Cel care e la fel cu cineva; aproapele cuiva; om (considerat în raport cu alt om). – Loc. adj. și adv. Fără (de) seamă = fără asemănare, extraordinar. – Expr. A nu (mai) avea seamă (pe lume) = a fi unic, a nu avea pereche, asemănare = FELEBARÁT; PÁRATLAN

SUBSCRIE – 1. Tranz. A-și pune semnătura sub un text scris sau pe un act, ca autor al lui sau ca unul care își însușește cele scrise; a subsemna. 2. Intranz. și tranz. A se angaja, printr-o semnătură, la o contribuție bănească pentru o operă de interes particular sau public. 3. Intranz. Fig. A aproba verbal părerea cuiva. – După fr. souscrire, lat. subscribere = ALÁÍR; JEGYEZ

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe
Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni

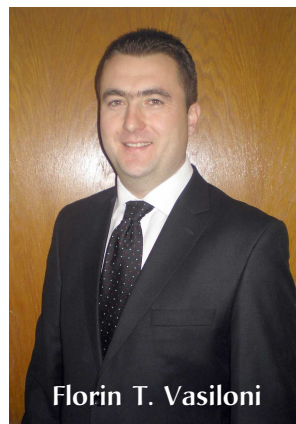
Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial
al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici
pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul
acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Jula

Nou consul general
al României

În cursul săptămânii trecute, domnul **Florin T. Vasiloni**, și-a ocupat postul de consul general al Consulatului General al României la Jula pentru care a fost numit de către Guvernul României în ședința sa din 12 iunie 2013.

Florin Vasiloni s-a născut pe 4 august 1977, la Oțelul Roșu, județul Caraș-Severin. Diploma de bacalaureat și de atestare în teologie și-a obținut-o la Seminarul Teologic Liceal „Ioan Popasu” din Caransebeș, în anul 1996, după care a fost licențiat în teologie, în anul 2001, la Institutul Teologic Greco-Catolic din Oradea, care funcționează în cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. A făcut mai târziu un master „Mass-Media și Relații Publice. Tehnici de redactare”, la Universitatea de Vest din Timișoara, un master „Geopolitică și relații in-

Florin T. Vasiloni

ternaționale” la Universitatea „Hyperion” din București, un master „Științe administrative” la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj. În anii 2011–12 a făcut o perfecționare în domeniul relațiilor internaționale, la Institutul Diplomatic Român din București. Între anii 2011 și 2013, domnul Florin Vasiloni a fost preot și protopop în Episcopia Greco-Catolică din Lugoj. Noul consul general din Jula este căsătorit și are doi copii. E.Ș.

Trimiteți-ne pozele Dvs. hazlii!

Dragi cititori, dacă aveți și Dvs. poze hazlii, care ar putea intra în rubrica „Poza săptămânii”, puteți să ni le trimiteți pe adresa: foaia@foaia.hu.

Bătănia

Întâlnirea
generațiilor

Școala generală română „Lucian Magdu”, împreună cu Autogovernarea Română din Bătănia organizează sâmbătă, 26 octombrie, Ziua culturală a românilor din Bătănia și „O întâlnire între generații”. Programul evenimentului va începe la ora 14.00, la biserica ortodoxă română, cu o slujbă de pomenire în amintirea profesorilor și a elevilor trecuți la cele veșnice. De la ora 15.00, la școala generală, cadrele didactice vor întâmpina foștii elevi și pedagogii pensionari ai școlii românești din Bătănia pentru citirea cataloagelor, după care va urma un program cultural, o recepție și discuții cu profesorii și colegii. A.B.

Scrieți-vă
părerile
la adresa:
foaia@foaia.hu

Poza săptămânii

„Pentru că nu suntem tari de cap, dar avem capu' tare...” (B.U.G. Mafia)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Întâlnirea baptilștilor români din Ungaria, la Micherechi
(foto: Ana Cioca)

Protopopul Marius Maghiaru, sărbătorit la 20 de ani de preoție

Protopopul *Marius Maghiaru*, parohul Capelei Ortodoxe Române de la Budapesta a fost sărbătorit de către credincioșii români din Capitala Ungariei cu ocazia aniversării a 20 de ani de preoție. Evenimentul a avut loc duminică, 20 octombrie, la Budapesta, după Sfânta Liturghie.

Un gând de recunoștință și prețuire

Evenimentul surpriză a fost organizat de un grup de credincioși în frunte cu doamna Șerbana Kiss-Meiroșu și preteasa *Marta Maghiaru*, și s-a realizat cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte *Siluan*, Episcopul românilor din Ungaria și cu sprijinul credincioșilor de la Capela Ortodoxă Română din Budapesta și a Părintelui Protosinghel *David Pop*, Superiorul Așezământului Monahal „Sf. Ioan Botezătorul” și al Centrului Pastoral-Misionar și Cultural „Sfântul Vasile cel Mare”. Duminică, după Liturghie, părintelui i-au fost adresate felicitări și urări de sănătate. Protosinghel *David Pop* a vorbit credincioșilor despre slujirea sfântă, înfricoșată și plină de răspunderi a preotului de mir. Deoarece pentru a ajunge la înălțimea chemării sale, preotul trebuie să fie, potrivit îndemnului și modelului de viață al Mântuitorului Hristos, un evlavios trăitor al virtuților creștine: „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este” (Matei, 5, 48). Monahul le-a mai vorbit credincioșilor despre harul preoției, despre preoți, oameni aleși de Hristos pentru a-i sluji lui. Au urmat apoi felicitări adresate personal părintelui și i-au fost înmânate cadouri simbolice din partea credincioșilor, după care a urmat o agapă frățască organizată de un grup de credincioase.

Vrednic este...

Pr. *Marius Maghiaru* a fost hirotonit de preot la 4 septembrie 1993, în parohia ortodoxă din Cenadul Unguresc, locul de baștină al tatălui său. Această sfântă taină a fost săvârșită de PS *Timotei Serviciu*, Episcopul Aradului și purtătorul de grijă și oblăduitorul Vicariatului Ortodox Român din acea vreme. Pe 3

Realizări de două decenii

După absolvirea studiilor teologice, fiind angajat și la Biblioteca Națională a Ungariei, în toamna anu-

octombrie 1993, pr. *Maghiaru* a fost instalat ca preot la Budapesta ca să păstorească turma credincioșilor români de pe aceste meleaguri, unde până în prezent este un slujitor al Domnului.

Familia, călăuzitor pe cărarea bisericii

Tatăl părintelui a fost cel care l-a purtat pe cărarea bisericii, popas din viață pe care părintele îl păstrează în amintire ca pe o icoană de bunătate și evlavie. În fiecare duminică și sărbătoare acesta își purta cu mare credință pașii spre biserică, împreună cu tatăl său.

Despre cum a învățat să-l cunoască pe Dumnezeu și pe Maica Domnului părintele mărturisește cu emoție și cu sfială: „Din copilărie am fost crescut de părinții mei în spirit religios. Seara, înainte de culcare am învățat cu fratele meu să rostim rugăciunea Tatăl Nostru, mergeam la ore de religie. În același spirit creștinesc au trecut și anii de liceu, pe care i-am petrecut într-un liceu confesional catolic din Budapesta. Cred că și acest contact permanent cu viața bisericească din anii tinereții mele m-a îndrumat spre preoție. După bacalaureat m-am prezentat la Institutul Teologic din Sibiu, dar înainte de a-mi începe studiile propriu-zise, am făcut armata, timp de 18 luni.”

lui 1993, a fost hirotonit de preot, după care a fost instalat ca paroh la Parohia Ortodoxă Română din Budapesta. Între primele activități ale sale a fost contribuția la întocmirea dosarului pentru retrocedarea clădirii care adăpostea din anul 1900 capela românească.

„După retrocedarea casei din strada Holló, a urmat lupta cu primăria locală a sectorului VII, care a vrut să ne mute într-un loc periferic al cartierului, dar nu ne-am lăsat. În 1994, cu ocazia vizitei sale în Ungaria, Patriarhul Teotist a vizitat și Capela românească din Budapesta. În anul 2000, am sărbătorit centenarul sfințirii lăcașului nostru din Budapesta, iar peste doi ani, în 2002, împreună cu instituții românești din România și Ungaria, bicentenarul nașterii marelui mecena al culturii române *Emanuil Gojdu*.

Din anul 2005, la inițiativa ierarhului de atunci al Eparhiei din Ungaria, Preasfințitul Părinte *Sofronie*, sărbătorim la Budapesta cu solemnitate deosebită Învierea Domnului, făcând o procesiune pe străzile din jurul adăpostului românesc din Budapesta. Această tradiție a fost continuată și de Preasfințitul Episcop *Siluan*, fiind prezent în fiecare an de Paști la Budapesta, ca și cu ocazia altor multe evenimente. (Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Otrava, aurul și moții

Un lucru este sigur: România-i o țară minunată! Cu munți înalți și dealuri verzi, cu mare albastră și râuri repezi, cu păduri (încă) imense cât vezi cu ochii, cu monumente seculare ce dovedesc bogăția istorică și culturală a poporului care stăpânește acel pământ. Dumnezeu a creat o țară frumoasă în centrul Europei, iar oamenii vor s-o urâtească.

Recitindu-l zilele acestea pe *Octavian Goga*, ne dăm seama de talentul profetic al poetului. În 1904, în „*Lu-ceafărul*” din Budapesta îi apărea poezia „*Noi*”: „*La noi sunt codri verzi de brad/ Și câmpuri de mătăsu/ La noi atâția fluturi sunt/ Și-atâta jale-n casă/ Privighetori din alte țări/ Vin doina să ne-asculte/ La noi sunt cântece și flori/ Și lacrimi multe, multe...*” Atât aceste versuri cât și cele care amintesc de faptul că „*Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă...*” sunt des citate în aceste zile când mii de români ies în stradă în București și multe alte orașe ale României pentru a protesta împotriva proiectului minier de la Roșia Montană. Români și unguri împreună au protestat și în capitala Ungariei contra extragerii cu cianură a aurului din Munții Apuseni. Cel mai nou proiect de lege, făcut de Guvernul actual de la București cu dedicație pentru canadienii de la *Gabriel Resources*, și dezbătut acum în Parlament, a scos în stradă nu doar românii, ci și ungurii din Budapesta, care prin aceste proteste atrag atenția asupra distrugerii naturii și a pericolelor îmbolnăvirii oamenilor în urma extragerilor cu cianură a aurului din Apuseni.

Până de curând, majoritatea românilor nici nu știa că țara lor a avut și încă are unele dintre cele mai mari rezerve de minereuri aurifere între toate țările lumii. Potrivit specialiștilor, în subteranul României mai sunt 6000 de tone de aur. Povestea metalului galben nu s-a sfârșit nici pe departe. Căutat și dorit foarte mult de la împărați persani și romani, la împărați habsburgi, apoi de la lideri comuniști și până la proiecte miniere moderne dezvoltate de companii internaționale, aurul românesc trezește foamea după avere și îmbogățire a multora. Din dorința nemărginită de a obține aurul de sub munții României, pe unii nu-i împiedică nici distrugerea naturii și otrăvirea și îmbolnăvirea mediului înconjurător, inclusiv a oamenilor din zonă.

Recunosc, personal nu am întâlnit niciun miner de la Roșia sau vreun angajat al firmei *RM Gold Corporation*, i-am văzut doar la televizor cum luptă pentru locurile lor de muncă, cum stau blocați în subteran zile întregi pentru a atrage simpatia opiniei publice. Am întâlnit însă, printr-o pură întâmplare aflându-mă și eu la București duminică trecută, trei tineri din Câmpeni, localitate aflată la nici zece km de Roșia Montană, care nu s-au aflat în Capitală pentru a protesta contra proiectului minier, ci pentru a prezenta frumusețea artei populare din Munții Apuseni la un Târg al Meșterilor Populari. Fiind întrebați despre problemele „de acasă”, ne-au răspuns cu binecunoscuta încăpățănare a moților, care rabdă cât rabdă, pentru că suportă multe, dar numai până la un punct. Tinerii din Câmpeni ne-au spus că le pare foarte rău de cei care trăiesc cu speranța că vor avea un loc de muncă bine plătit timp de 10-15 ani, dar niciodată nu vor fi de acord și vor protesta până la ultimele puteri contra distrugerii Munților Apuseni, o zonă turistică minunată, insuficient exploatată.

Vrând nevrând ni se par actuale și profetice vorbele marelui *Eminescu*, care a criticat un contract asemănător din vremea sa, încheiat în mod nefavorabil pentru statul român: „*Mita e-n stare să pătrundă orișunde în țara aceasta. Pentru mită, capetele cele mai de sus ale administrației vând sângele și averea unei generații*”.

Roșia Montană este la doar 200 de km de Iula. Nici noi, românii din Ungaria, nu putem fi indiferenți la proiectul Roșia Montană și la uciderea unei părți din Țara Noastră.

Eva Șimon

Manifestare dedicată învățării olăritului și picturii, la Julia

În organizarea Arhiepiscopiei Aradului și a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, și în prezența PS Părinte Episcop *Siluan*, sâmbătă, 19 octombrie, la Liceul Românesc „N. Bălcescu” din Julia s-a desfășurat o activitate dedicată însușirii îndeletnicirilor tradiționale românești de olărit și pictare de icoane, la care au participat un grup de elevi români de la Palatul Copiilor din Arad și de la Școala generală româ-

nească din Julia, din clasele I-VIII. Evenimentul face parte dintr-un proiect european transfrontalier dedicat dezvoltării turismului religios în zona județelor Arad și Bichiș, care a fost înaintat în comun de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, Arhiepiscopia Aradului și Fundația publică pentru dezvoltarea localității Otlaca-Pustă, din Ungaria.

Această activitate educativ-culturală a fost organi-

zată sub genericul „Biruina vieții asupra morții”, beneficiind de îndemnarea și priceperea a doi instructori experimentați de la Palatul Copiilor din Arad: doamna *Ecaterina Gerold* și domnul *Corneliu Artimon*. O manifestare asemănătoare va avea loc în data de 23 noiembrie 2013 și la Școala Generală Românească din Micherechi, în formează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Sfânta Taină a cununiei la biserica ortodoxă din Micherechi

Pe 30 septembrie, departe de casă, pe malul mării din stațiunea Ayia Napa, din

Cipru, a fost oficiată ceremonia de cununie civilă a mirilor *Vasile Martin* și

Orsolya Pătaș din Micherechi. Pentru a petrece marele eveniment din viața lor, alături de tineri în fața lui Dumnezeu, cu puțin timp după cununia civilă, pe 12 octombrie, la Biserica Ortodoxă din Micherechi a fost oficiată de către părintele paroh *Ioan Bun* Sfânta Taină a cununiei. Părinții sufletești, nașii, au fost soții *Cristian Cora* și *Tünde Cefan Cora* din Micherechi. Părintele paroh a rostit o rugăciune către Bunul Dumnezeu ca să le dăruiască mirilor, nașilor, părinților și tuturor care au luat parte la cununia tinerilor multă sănătate și multă bucurie și ca Dumnezeu să reverse binecuvântarea peste familia lor nou întemeiată, peste casa lor, dorindu-le casă de piatră și să trăiască întru mulți și fericți ani.

Sfânta Cuvioasă Parascheva, sărbătorită la Julia

Parohia din Julia – Orașul Mic Românesc, singura dintre parohiile Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria închinată Sfintei Cuvioase Parascheva, și-a sărbătorit pe 14 octombrie hramul. Cu acest prilej, a fost săvârșită Sfânta Liturghie Arhierească de către Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan* și un numeros sobor de preoți și diaconi, aparținând Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria dar și din Arhiepiscopia Tomisului.

Biserica a devenit neîncăpătoare pentru credincioșii de diferite vârste, atât din Julia sau din alte localități din Ungaria, cât și din România, din diferite sate sau comune din apropierea frontierei cu Ungaria (Vârșand, Pilu, Socodor, Chișineu-Criș, Nădab și Șimand). Răspunsurile la strană au fost date de un grup de credincioși din Socodor și de cântăreții bisericii din Julia Mică. A

participat la slujbă și un grup de elevi de la Școala generală românească din Julia, care au fost spovediți de pr. Arhimandrit *Calinic Covaci* și au fost împărțiți de lerarh cu Sfintele Taine. La sfârșitul Sfintei Liturghii, potrivit tradiției, lerarul a făcut sfințirea colivei, care a fost împărțită credincioșilor, dar și sfințirea unui rând de acoperămintele pentru Sfânta Masă, dăruite bisericii de către domnul *Gabriel Gurzău*, directorul firmei Lavinamix SRL, din Arad, originar din Micherechi și de domnul doctor *Robert Cozma*, și a unei icoane cu Sfânta Cuvioasă Parascheva, dăruită de către familia lui *Teodor Cefan*, din Julia. Sărbătoarea s-a încheiat printr-o agapă comună, oferită oaspeților prin grija membrilor Consiliului Parohial de la Julia Mică, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Filmul românesc, îndrăgit de publicul din Budapesta

În perioada 15–19 octombrie, la Budapesta a avut loc cea de a opta ediție a Săptămânii filmului românesc. Ca și în anii precedenți, ICR Budapesta a organizat acest eveniment mult apreciat și așteptat, în parteneriat cu Cinematograful de Artă Urania și cu Secretariatul de Stat pentru Cultură din cadrul Ministerului Resurselor Umane din Ungaria. Evenimentul a debutat marți, 15 octombrie, printr-o seară de gală în deschiderea căreia, alături de organizatori și susținători, a fost invitat și actorul *Bogdan Dumitrache*, protagonistul filmului „Poziția copilului”, film selectat pentru deschiderea Săptămânii filmului românesc.

Așa cum preciza și ES domnul ambasadur *Victor Alexandru Micula*, în acest an Săptămâna filmului românesc de la Budapesta s-a bucurat de un parteneriat special din partea Guvernului și Ministerului Resurselor Umane din Ungaria, alături de ICR Budapesta. Domnul ambasadur a subliniat că: „Întotdeauna când cele două guverne colaborează într-un proiect cultural, succesul este garantat”.

Bakos Edit, directorul Cinematografului de Artă Urania, a arătat că evenimentul are un trecut însemnat și cu mândrie poate să spună că toate filmele importante ale noului val cinematografic românesc au fost proiectate în decur-

sul edițiilor precedente. „Avem o colaborare excelentă, pentru că de fiecare dată am primit cele mai bune și proaspete filme. Au venit regizori ca *Mungiu*, care este o figură exponențială și al cărui film a fost proiectat la Budapesta la scurt timp după succesul de la Cannes. De-a lungul anilor, regizorii filmelor prezentate la ediția din acest an, au fost prezenți la noi. Trebuie să recunosc că succesul filmului românesc este constant, românii în fiecare an aduc ceva nou și interesant. Săptămânile filmului românesc au contribuit la popularizarea lor, fapt ce a atras și atenția distribuitorilor din Ungaria, astăzi și alte cinematografe proiectează filmele românești”.

Judit Hammertein, adjunct în

Secretariatul de Stat pentru Cultură, a arătat că începând din anul 2000 filmele românești au devenit cunoscute și apreciate în întreaga lume, vorbindu-se de noul val cinematografic românesc. A subliniat faptul că încă în deceniul 90, pe vremea când era studentă, a fost impresionată de unul din filmele lui *Lucian Pintilie*. A ținut să precizeze că filmele din noul val cinematografic, de valoare internațională și multiplu premiate sunt realizate cu cele mai mici bugete din aria europeană.

(Continuare în pag. a 8-a)

Protopopul Marius Maghiaru, sărbătorit la 20 de ani de preoție

(Urmare din pag. a 3-a)

În anul 2003, datorită unor subvenții substanțiale primite din România și din partea statului ungar, s-au început lucrările de renovare ale Capei românești din Budapesta. Lucrările au durat un an. Până atunci comunitatea a fost primită de parohia greacă din Budapesta, în mica lor capelă de pe strada Váci. În 2010 și 2011, în ca-

pela noastră au sărbătorit comunitățile ortodoxe din Budapesta Duminica Ortodoxiei”, ne-a mărturisit părintele Marius Maghiaru.

De când a pășit pe acele porți vechi și bătute de vreme ale Curții Gojdu și până acum, părintele Marius a rămas un neobosit chivernisitor al treburilor bisericii, un preot râvnitor și un îndrăgostit de Liturghie. El ne-a mărturisit că are

o râvnă deosebită pentru slujirea Sfântului Altar și pentru parohia pe care a luat-o în primire în urmă cu două decenii într-o situație destul de jalnică.

La acest popas aniversar, rugăm pe Bunul Dumnezeu să îi dăruiească sănătate deplină, pace multă și bucuria duhovniceștilor împliniri.

Anca Butar

Pe scurt...

SEGHEdin

Cu ocazia Zilei Armatei Române, marcată pe 25 octombrie, Consulatul general al României la Seghedin, va depune coroane la monumentul eroilor români, vineri, 25 octombrie în Cimitirul Central din Seghedin. Festivitatea va avea loc cu începere de la ora 11.00.

JULA

Luni, 28 octombrie, de la ora 14.00, la sediul AȚRU din Jula va avea loc ședința Adunării Generale a Autoguvernaării pe Țară a Românilor din Ungaria. În cadrul ședinței va fi dezbătută darea de seamă despre executarea hotărârilor expirate și un informativ despre cele întâmplate între cele două ședințe. Va fi dezbătută și concepția bugetară pe anul 2014 a AȚRU și a instituțiilor administrate, precum și modificarea statutelor de funcționare a școlilor și grădinițelor preluate de autogovernarea pe țară.

DOBOZ

Vineri, 8 noiembrie, în localitatea Doboz din județul Bichiș va avea loc o întâlnire a naționalităților din acest județ. Evenimentul va debuta cu o conferință a naționalităților, unde din partea românilor din Ungaria va lua cuvântul doamna *Maria Gurzau Czegledi*, directorul Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula. În partea a doua a întâlnirii va avea loc un eveniment cultural.

OTLACA-PUSTĂ

În perioada 8–10 noiembrie, la Otlaca-Pustă va avea loc cea de-a doua ediție a Taberei de religie „Muguri de lumină”, organizată de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. Anul acesta, programul taberei este cuprins în cadrul unui proiect european transfrontalier dedicat dezvoltării turismului religios. În prima zi, copiii vor participa și la hramul bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” de la Miche-rechi, iar a doua zi vor vizita diferite instituții românești din Seghedin. Copiii vor fi însoțiți pe tot parcursul activităților de către PS Episcop *Siluan*. Alături de ei se va afla și părintele *Visarion Tuderici*, secretar Eparhial, care va organiza pentru copii diferite activități educative și religioase.

Povestea olarului leneș și a înțeleptului mut

A fost odată un olar care trăia într-un sat uitat de lume. Visul lui era să ajungă în marea Cetate, unde să poată avea propria prăvălie de vase, oale și obiecte ceramice. Dar șansele lui erau mici, pentru că olarul era foarte leneș și muncea doar pentru a-și asigura traiul zilnic.

Într-o zi olarul întâlnește un călător care îi spune că într-un sat vecin trăiește într-o colibă un înțelept care poate să-ți ofere orice răspuns. Ce era ciudat la el era că nu ieșea niciodată din colibă și nici măcar nu vorbea. Cel care dorea să-i pună o întrebare trebuia să bată la ușă, apoi să deschidă un oblon îngust prin care se vedeau în semi-întunericul dinăuntru doar ochii înțeleptului mut. Apoi trebuia să-i pună o întrebare, iar înțeleptul îi răspundea din ochi, omul putea citi răspunsul în expresia acestora.

Auzind asta, olarul alergă imediat în satul vecin, la coliba cu pricina. Ciocăni ușor, apoi trase oblonul de pe ușă. Prin fanta îngustă, văzu cu greu niște ochi ce îl priveau din întuneric. Îi puse pe nerăsuflăte întrebarea:

– Cum pot să ajung să prosper în marea Cetate?, apoi se uită cu atenție la expresia celui dinăuntru. Și văzu niște ochi plictisiți, nepăsători, total indiferenți.

În acel moment realizează că așa a fost și el față de meseria lui, leneș și nepăsător! Își spuse: „Până acum am stat și am așteptat șansa ideală, să mă lovească din senin. Dar răspunsul e foarte simplu, tre-

buie să muncesc eu mai mult pentru a mă apropia de țelul meu! Oare câți oameni fac aceeași greșală?” se mai întrebă el. „Peste tot văd oameni care se plâng de lipsa de șansă în loc să pună mâna și să facă ceva...”

În următoarele luni începu să modeleze oale și ulcioare zi de zi, pe care le vindea în satele apropiate, și rezultatele nu întârziară să apară. Deja câștiga bine, iar o mare parte din bani îi pune deoparte pentru a-și permite să se mute în Cetate. Cu toate astea, își dădea seama că nu era suficient și în acest ritm i-ar fi trebuit ani întregi. Și pe deasupra, la sfârșitul zilei nu se simțea împlinit de munca lui. Așa că porni iar spre coliba înțeleptului mut, gândindu-se cu nerăbdare la reîntâlnire. Coliba arăta la fel, în paragină, puteai să juri că nu locuiește nimeni acolo. Bătu în ușă după obicei, apoi trase oblonul și puse întrebarea cu ardoare:

– Cum pot să vând mai mult pentru a-mi permite să plec în marea Cetate?

Ochii dinăuntru erau triști, obosiți, lipsiți de lumină. „Privirea unui om singuratic, izolat de lume”, gândi el.

Și atunci își aminti de propria singurătate, de faptul că nu avea prieteni și își evita mereu rudele. Pentru că îi era frică să nu îi ceară bani sau alt ajutor. A doua zi plecă în târg cu un singur gând: să vândă atât de multe oale încât să-și poată ajuta toate rudele, vechii prieteni și chiar vecinii cu care nu se înțelegea foarte bine. Toți cunos-

cuții lui erau oameni sărmani care abia se descurcau de pe o zi pe alta. După o lună, vindea și câștiga aproape de 2 ori mai mult și nu numai că ajutase mulți oameni cu bani și mâncare, dar îi rămânea și lui o sumă impresionantă.

Câștiga atât de bine încât peste puțin timp reuși să-și ia o căsuță în marea Cetate, unde visase mereu să ajungă. Târgul era mult mai mare în Cetate. Pe aici treceau călători care veneau de peste mări și țări și care aveau pungile dol-dora de bani. Olarului îi mergea foarte bine și își făcuse mulți prieteni, căci își păstrase obiceiul de a ajuta oameni aflați la nevoie. Dar încă era departe de țelul lui. Pentru a-și deschide prăvălia pe care o visase, unde să aibă ucenici și vânzători care să lucreze pentru el, avea nevoie de mult mai mult. Și deja muncea de dimineața până seara și vindea aproape tot ce producea. De data asta abia aștepta să ajungă din nou la coliba înțeleptului. Și avea încredere deplină că își va primi răspunsul, ca și în celelalte dați.

Ajuns în fața colibei, fu cuprins de un sentiment ciudat. Era și mai dărăpănată, arăta de-a dreptul părăsită. „Oare o fi murit?” se întrebă el și îl trecu un fior. Ciocăni în ușă cu mâini tremurânde și deschise oblonul îngust. Un sentiment de recunoștință îi cuprinse inima când văzu din nou ochii în întuneric.

– Muncesc de diminea-

ța până seara și vând tot ce produc. Dar tot nu e suficient pentru a-mi permite să deschid prăvălia mea. Ce aş putea face diferit pentru a câștiga mai mult? și se uită cu atenție în ochii înțeleptului mut.

Privirea din întuneric era de această data vie, îndârjită.

Olarul putea citi în ea determinare, dar și disperarea unui om pe cale să-și piardă speranța. Apoi se gândi la viața lui din ultimul timp. Pe de-o parte era foarte mulțumit că se mutase în Cetate și că prospera, dar pe cealaltă parte muncea atât de mult încât nu se mai putea relaxa și bucura de viață. În următoarea dimineață se trezi mult mai odihnit, parcă era mai ușor. Își savură micul dejun la umbra copacilor din grădină, gândindu-se cât de recunoscător este pentru viața lui. Abia acum își dădea seama cât de bine este să te și oprești din când în când să te bucuri de lucrurile mărunte, cum ar fi aroma ceaiului sau mirosul florilor sălbatice.

Apoi făcu ceva ce nu făcuse de foarte mult timp: plecă direct spre târg, fără să modeleze nici o oală. De obicei începea ziua muncind din greu, apoi fugea repede după-amiază să-și vândă creațiile. Luă doar câteva ulcioare făcute de el mai demult. Erau cele mai frumoase, le păstra în locuința lui pentru a-i încânta ochii. Dimineața, lumea din târg era diferită. Erau alți mușterii, călători veniți din alte părți. Printre ei, ola-

rul remarcă un personaj aparte, îmbrăcat în haine scumpe. Avea trăsături nobile și din mersul lui se vedea că era un om puternic și hotărât. Omul se opri chiar în fața olarului și începu să studieze cu atenție ulcioarele lucrate cu miga-lă.

– Nu am mai văzut nicăieri asemenea îndemănare, spuse el.

– Ce ai zice să lucrezi ceramică pentru Curtea Regală? Ai fi plătit de cinci ori mai mult față de cât câștigă un olar de rând.

Olarul nostru nu-și mai încăpea în piele de bucurie... să producă pentru fețele regale! Cu banii câștigați ar putea să-și deschidă prăvălia în câteva luni! Și toate astea doar pentru că a decis în acea zi să se relaxeze și să fie deschis la ceva nou!

Primul lucru la care s-a gândit după această întâmplare a fost să-i mulțumească înțeleptului mut. Îl ajutase așa de mult și nici măcar nu apucase să îl vadă complet la față! Vroia să-l strângă în brațe și să-i spună cât de mult au contat întâlnirile lor. Ajuns la colibă, bătu la ușă, iar apoi deschise oblonul. Ochii dinăuntru străluceau de bucurie ca niciodată.

– Mare înțelept, știu că ești mai retras de felul tău, dar vreau să-ți mulțumesc din suflet și să-ți povestesc cât de mult m-ai ajutat! spuse olarul.

Apoi deschise ușa și rămase înmărmurit. Înăuntru, dincolo de ușă, era doar o oglindă...

Distracție adevărată la Balul Bobocilor

Pe data de 10 octombrie, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula s-a organizat Balul Bobocilor pentru elevii cei noi. Clasele participante au fost clasa a 9-a A, a cărei dirigintă este *Elena Olteanu* și cei din a 9-a B, dirigintă *Stella Nicula Machhour*.

Clasa a 9-a A a interpretat rolul vikingilor și sirenelor, iar cealaltă clasă au fost figuri de desene animate. Festivitatea a început la ora 17.20, în sala festivă a liceului, în care au fost mulți spectatori și balul

s-a început cu programele bobocilor. În „juriu” au fost elevii clasei a 12-a. După terminarea primei etape a balului au urmat jocurile, provocările distractive, prin care bobocii încet-încet au fost introduși în viața liceană. Organizatorii au fost elevii de clasa a 10-a. Toată festivitatea s-a terminat cu depunerea jurământului, prin care ne-am arătat respectul față de cei din clasa a 12-a, iar după aceea a urmat adevărata distracție.

Bettina Puiu și
Esteria Gherman

M-am bucurat că am câștigat această probă

Sunt elevă în clasa 9-a A a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula. Ca și în fiecare an, și de această dată clasa a 10-a a organizat Balul Bobocilor. Împreună cu diriginta noastră, *Elena Olteanu*, ne-am pregătit cu multe emoții cu un program pentru seara mult așteptată. Fetele am îmbrăcat haine de vikingi, iar băieții s-au transformat în niște sirene atrăgătoare.

Seara a început cu programul nostru când am interpretat un dans al războinicilor de pe vremuri. Apoi au urmat probele fiecărui boboc, descrețind frunțile spectatorilor și ale noastre. Eu a trebuit să mănânc un morcov cu cremă de ciocolată, care era legat cu o sârmă. Numai atunci am reușit să câștig proba, dacă am mâncat tot morcovul mai repede de-

cât bobocul din cealaltă clasă. M-am bucurat că am câștigat această probă. Balul s-a terminat și am rămas fiecare cu multe amintiri haioase și plăcute. Va rămâne o seară de neuitat. Iar le trag atenția următorilor boboci, să se pregătească bine la anul, deoarece o să-i punem la probe mari. Vă așteptăm la anul!

Nicoleta Solcan

Filmul românesc, îndrăgit de publicul din Budapesta

(Urmare din pag. a 5-a)

A adăugat: „Astăzi de la public, economiști, politicieni și până la critici de film, cu toții caută explicația succesului filmelor românești. Oare secretul vine din viziunea asupra vieții? De ce nu numai cinefilii iubesc aceste filme românești, ci și publicul? Acest fapt este demonstrat și de cei peste o sută de mii de spectatori pe care i-a avut deja filmul Poziția copilului. Sau poate modul de abordare a realității, sau pentru că aceste filme pun întrebări care ne privesc și pe noi și nu fac morală? Iată câteva întrebări ale căror răspuns spectatorii din această săptămână le vor putea afla vizionând filmele românești selectate”.

Directorul ICR Budapesta, **Gabriela Matei** a mulțumit partenerilor săi și a invitat publicul să vizioneze filmele pregătite cu multă atenție și grijă împreună cu colegii săi de la Institut.

Filmul prezentat în seara de gală a Săptămânii filmului românesc, „Poziția copilului”, regizat de **Călin Peter Netzer** este câștigă-

tor în acest an al premiilor Ursul de aur la Festivalul de Film de la Berlin și FIPRESCI (Federația Internațională a Criticilor de Film). De asemenea, în cadrul recentului Festival Internațional al Filmului Francofon de la Namur (din 27 septembrie – 4 octombrie 2013) a câștigat trofeul Bayard d'Or pentru cea mai bună actriță. După cum a precizat doamna director **Gabriela Matei**, a fost ales pentru inaugurarea evenimentului de la Budapesta pentru că este un film care „reprezintă o strădanie pentru excelență”. El a suscitât și la Budapesta atenția unui public numeros care a reacționat în mod pozitiv pe parcursul proiecției.

În cadrul Săptămânii filmului românesc au mai fost proiectate filmele artistice românești: „După dealuri”, regia **Cristian Mungiu**, „Domestic”, regia **Adrian Sitaru**, „Rocker”, regia **Marian Crișan**, alături de filmul documentar „Într-o furtună. Insula”, regia **Laurențiu Damian**.

Gabriela Enea Elekes

„AquaPalota” din Jula se va deschide în preajma sărbătorilor de Crăciun

Pe 10 octombrie, în cadrul unei conferințe de presă a fost prezentat noul complex balnear de la Băile Cetății din Jula, investiție de 2,4 miliarde de forinți, realizată din fonduri europene și guvernamentale. Este vorba de un nou centru acvatic, care se va numi „AquaPalota”. Prin acest proiect, preconizat să se încheie până la finalul acestei toamne, se va realiza un nou corp de clădire cu bazine, tobogane, unități de tratament și relaxare, care va putea fi folosit la capacitate maximă tot timpul anului, completând vechiul centru de wellness acoperit, cu scopul de a mări numărul vizitatorilor în extrasezon. „Dorim să le oferim oaspeților noștri mari surprize. Planul nostru este să atragem turiștii în număr la fel de mare și în afara sezonului estival din Ungaria, pe cei din județele de graniță din România, cu care ne învecinăm, cât și pe cei din Belgrad și din Voivodina. În preajma Crăciunului, AquaPalota va fi inaugurat”, a spus **Boros László Attila**, directorul Băilor Cetății din Jula.

În timp ce construcția era în plină desfășurare, administrația băilor și primăria orașului a lansat un concurs public pentru găsirea unui nume potrivit noului complex de agrement. La concurs au răspuns câteva mii de oameni, fiind propuse inițial 241 de nume, din care au fost selectate și supuse votului online doar 6.

După conferință, reprezentanții mass media au fost invitați să viziteze lucrările de la construcția clădirii. Lucrările, care au început pe 20 iunie, anul trecut, sunt destul de avansate, astfel se preconizează ca deschiderea să se facă în perioada Crăciunului. Noul complex acvatic se află într-o clădire cu trei nivele și are 6.338 de metri pătrați. Interiorul va reda imaginea unei zone cu mare și munte, va exista o cascadă uriașă și numeroase stânci artificiale. Noul complex include cinci bazine noi: piscină, bazin de înot, bazin pentru copii, piscină

de relaxare, piscină de scufundare, trei tobogane, băuri de apă, locuri de joacă pentru copii și un loc amenajat special pentru mame și copii. În interior, se află un tobogan cu un sistem de pompe, care va fi o premieră în Ungaria. Tot o noutate va fi bazinul, în care se va putea sări de pe o trambulină.

Am văzut că se lucrează intens și la spațiile verzi. Până la deschidere vor fi amenajate 96 locuri noi de parcare în zona centrului balnear. Prețurile de acces în noul complex nu au fost încă stabilite, însă, potrivit directorului ștrandului, va fi vorba despre un bilet de bază, la preț avantajos.

A.C.

Otlaca-Pustă cinstește pedagogii pensionari și copiii talentați

Asociația culturală „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă a organizat pe 4 octombrie un dublu eveniment cultural, concursul de povești „Mihai Purdi” și de poezie „Ana Crișan” pentru elevii școlilor generale românești din Ungaria și întâlnirea profesorilor pensionari. Întâlnirea profesorilor pensionari de la Otlaca Pustă a fost una specială, primăria localității împreună cu asociația culturală și cu Autogovernarea Românească a județului Bichiș și-a propus un scop nobil, și anume: întâlnirea mai multor generații legate prin învățământ, elevi, actuali învățători, profesori și dascăli la vârsta de pensionare.

Manifestarea a început cu poezia „La căsuța cu povești”, recitată de *Eva Bocsor Karancsi*, președinta Asociației culturale „Mihai Purdi”, care a dorit prin acele versuri să transforme Casa de cultură din Otlaca într-o casă cu povești, o casă a amintirilor.

Participanții celei de-a patra ediție a concursului de povestire „Mihai Purdi” și a concursului de poezie „Ana Crișan” au fost întâmpinați cu cuvintele de salut ale doamnei *Elvira Ardelean*, președinta Autogovernării Românești din Otlaca-Pustă. La deschiderea manifestării a luat cuvântul *Gheorghe Șimonca*, deputat parlamentar și primar al localității Otlaca-Pustă, care i-a felicitat în mod deosebit pe profesorii pensionari pentru munca depusă pentru viitoarele generații. Primarul a vorbit despre satulețul românesc, care la ora actuală numără patru sute de suflete, ai cărei locuitori nu și-au pierdut speranța, ci dimpotrivă, trăiesc dornici de a-și păstra tradițiile și obiceiurile românești: „În ceasul deznădejdiei, în 2006, Asociația Culturală Română „M. Purdi” din Otlaca-Pustă a avut un rol important în păstrarea identității românești. În colaborare cu Autogovernarea românească, Primăria locală și Episcopia Ortodoxă Ro-

mână din Ungaria, asociația a intrat într-un proiect comun, cu scopul de a susține această mică comunitate. Primul lucru pe care l-am făcut în cadrul proiectului a fost curățarea cimitirului, am renovat biserica ortodoxă, am construit o biserică de lemn în stil maramureșean, iar acum renovăm casa parohială. Avem parcuri de joacă îngrijite pentru copii și am sădit pomi. Întreținem legături de colaborare cu trei orașe înfrățite din România”, a conturat primarul *Gheorghe Șimonca*, invitându-i pe copii și pe profesorii lor la vizitarea parcului „LikeFest”.

Evenimentul având o dublă semnificație în viața comunității românești, a onorat cu prezența și domnul *Tolnai Péter*, originar din Otlaca-Pustă, consilierșef din cadrul Consiliului Județean Bichiș, care pe 20 august a fost decorat din partea președintelui Ungariei cu ordinul de „Crucea de Aur” pentru munca de 20 de ani depusă în slujba minorităților. *Tolnai Péter* a vorbit despre misiunea dascălului în formarea păturii intelectuale a minorităților. S-a arătat mândru că are origini din Otlaca, unde asociația culturală, prețuindu-le activitatea, a adus o cinste povestitorului și cantorului *Mihai Purdi* și a profesoarei *Ana Cri-*

șan. *Emilia Martin*, președinta Autogovernării Românești a județului Bichiș a depănat amintirile copilăriei dintre care multe se leagă de școală. Și-a împărtășit emoțiile care o cuprindeau în cursul orelor, dar a vorbit și despre bucuriile recreațiilor, a prieteniiilor cu colegii de clasă. S-a adresat elevilor cu gânduri de încurajare pentru concurs, care nu a fost o simplă întrecere, ci și o posibilitate de a lega prietenii. Pentru profesori, care sunt un model pentru elevi, s-a adresat cu următoarele gânduri: „Meseria pedagogului nu este o simplă meserie. El trebuie să aibă calități deosebite: cultură profesională, spirit de obiectivitate, optimism, răbdare, creativitate, dem-

nită, corectitudine, flexibilitate, aptitudine de a înțelege copilul și multe altele”. În încheiere, președinta *Emilia Martin* le-a dorit actualilor profesori împliniri profesionale, iar profesorilor pensionari mulți ani fericiti.

Emoțiile și bucuriile foștilor pedagogi

„M-am întors acasă de la această întâlnire cu multe amintiri. Mi-a plăcut modul în care au fost prezentate de către copii poveștile și poeziile românești. Eu am lucrat la grădinița din Micherechi din anul 1958 până în anul 1995, când m-am pensionat. Pe acele vremuri, directoarea grădiniței a fost *Floarea Cozma*. Între 1959 și 1985 am fost directoarea grădiniței, iar apoi am lucrat ca educatoare. Fiindcă ediția din acest an mi-a adus multe clipe emoționante, doresc să particip și la întâlnirea din anul viitor”, ne-a mărturisit *Maria Petrujan* din Micherechi.

„Pentru mine, întâlnirea organizată de către Autogovernarea județeană a însemnat un gest, un dar foarte frumos. După 40 de ani de activitate pedagogică, am avut ocazia să mă întâlnesc cu colegele de la Micherechi, Julia și Chitighaz. Mă bucur de această inițiativă, pentru că nu avem altă posibilitate de a

La căsuța cu povești de Emilia Plugaru

Suflă vântul
când e toamnă.
Ploaia bate în ferești.
Amintirile ne duc
La căsuța cu povești.

Amintirile ne-ndeamnă
Să mai fim odată mici...
Veneam, nepoței,
vreo zece.
În căsuța la bunici.

Cât ești mic mereu
la joacă
Gându-ți este,
dar când crești,
Îți dai seama că nespuse
Au rămas
multe povești...

Astăzi nu mai e bunică,
Nici bunicul, au plecat.
Nu mai este nici căsuța,
Alta-n loc s-a ridicat.

Câte vorbe blânde oare,
Bunii au luat cu ei?
Câte snoave și povești
Nu au spus la nepoței?

Chiar de vrem a vremii
roată
S-o întoarcem, iarăși mici
Nu mai devenim vreodată.
Azi suntem și noi bunici.

Casa noastră e acum
Cu povești și snoave plină.
Stăm, privim în lung
de drum.
Când nepoții or să vină?

Timpul pleacă spre apus
Și atâtea lucruri bune,
Mai avem încă de spus.
Oare toate
le vom spune?

Suflă vântul,
încă-i toamnă.
Ploaia bate în ferești.
Hai grăbiți-vă, nepoți,
La căsuța cu povești!

România văzută de revista National Geographic

Muzeul Național de Istorie a României și Național Geographic organizează între 22 octombrie și 17 noiembrie o expoziție foto care reflectă modul în care România a fost prezentată în revista National Geographic din 1913 încoace. Printre fotografiile prezente în expoziție se numără câteva realizate de mari artiști fotografi români, precum Alexandru Bellu și Iosif Berman, arată un comunicat al MNIR.

În acest an, National Geographic sărbătorește 125 de ani de existență a ediției internaționale și 10 ani pe piața din România.

În 1913 a apărut în revista National Geographic

primul articol despre România: România și ambițiile ei care arată o țară europeană, dinamică, în plină emancipare, prosperă, cu petrol, grâu și femei foarte frumoase.

Alte câteva jaloane editoriale National Geographic marchează drumul românilor întortocheat prin veacul trecut. Articolul „România, statul pivotant” (octombrie 1915) este urmat la scurt timp de „România și Rubiconul său” (septembrie 1916). Jurnaliștii americani remarcă faptul că, după ezitări tactice, România a aruncat zarurile în partea cea bună.

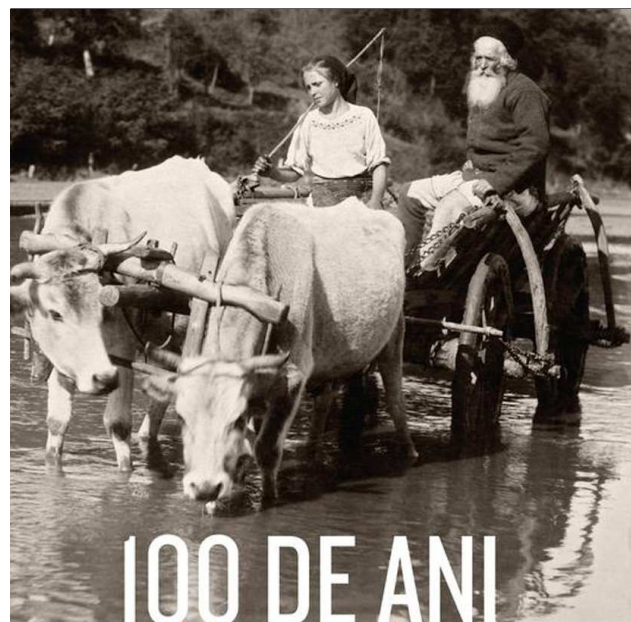
Urmează o „primăvară” românească de 20 de ani,

copios prezentată de frumoasa publicație în articole luminoase, adevărate invitații turistice spre o lume de un pitoresc original, cu Delta Dunării, castele transilvane și mănăstiri, și mai ales cu o lume rurală, tradițională, care-și dătoarează farmecul unei originalități aparte și mozaicului de etnii, cu obiceiuri, port și culturi diferite. Chiar dacă uneori reportajele alunecă puțin spre exotism, simțim seducția satului românesc de odinioară. Este de altfel și universul prezentat în această expoziție.

După articolul publicat în 1940 urmează o tăcere de 29 de ani. Abia în 1969 americanii pășesc din nou în România – după cum afirmă titlul unui articol ce salută începutul unei înșenări politice. Bucurie prematură, căci România balancează din nou între două lumi. „România, un rebel mergând pe sârmă”, publicat în noiembrie 1975, consemnează această cumpănă. Un nou con de umbră urmează, timp de un sfert de veac.

În 1990 și apoi în 1998, apar articole ce prezintă România pornită pe dificilul drum al democrației.

Expoziția este deschisă la Muzeul Național de Istorie a României în perioada 22 octombrie – 17 noiembrie 2013 și poate fi vizitată de miercuri până duminică, între orele 10.00–18.00.

100 DE ANI

ROMÂNIA ÎN NATIONAL GEOGRAPHIC

22 OCTOMBRIE – 15 NOIEMBRIE 2013

Săptămâna fără calculator

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” din București organizează, în perioada 4–8 noiembrie, programul educativ „Săptămâna fără calculator”, dedicat copiilor, informează un comunicat al instituției. Proiectul face parte din programul „Vacanță la Muzeul Satului” și este dedicat tinerei generații – preșcolari și școlari care își doresc să învețe din tainele meșteșugurilor populare.

Acest proiect se desfășoară în săptămâna de vacanță intersemestrială a elevilor claselor I–IV, cu scopul de a valorifica timpul liber, în cel mai plăcut

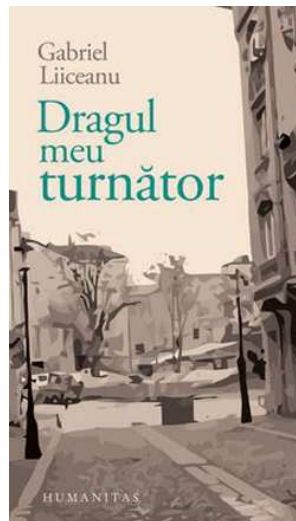
mod. Scopul final este implicarea participanților în activități care să le pună în

valoare creativitatea. Prin acest gen de programe muzeul oferă o alternativă la concentrarea exclusivă față de calculator (totodată, distragerea atenției acestora din fața calculatorului pentru două ore) într-o societate dependentă excesiv de acest mijloc de comunicare. Programul oferă posibilitatea diversificării preocupărilor, exersarea odihnei active în cadrul educației nonformale (îmbunătățirii exercițiului de atenție la școală) și o implicare efectivă în relațiile interumane, prin socializarea în cadrul activităților propuse de muzeu.

Cartea săptămânii

Gabriel Liiceanu: Dragul meu turnător

Cartea „Dragul meu turnător” este un răspuns la întrebarea „De ce arată România așa cum arată în ultimii 23 de ani?”

Editura Humanitas anunță o nouă carte semnată de Gabriel Liiceanu, intitulată „Dragul meu turnător”. Lansarea volumului va avea loc marți, 29 octombrie 2013, ora 19.00, la Librăria Humanitas de la Cișmigiu, iar joi, 31 octombrie, ora 19.00, aceeași librărie va găzdui o întâlnire între autor și Horia-Roman Patapievici.

„În 2006 am aflat din dosarele Securității că mă chema «Lungeanu». Era numele meu de «obiectiv», de urmărit. Am descoperit atunci romanul vieții mele scris de Securitate. După gustul maiorului Ion Pătrulescu. Și după cel al turnătorului «Cristian», scrie Gabriel Liiceanu.

Douăzeci de ofițeri și zeci de alți „lucrători” ai Securității, plătiți din „banii poporului”, contribuie la nașterea unui „dosar de urmărire informativă”: două mii de pagini, sute de ore de benzi de ascultare și de fotografii. Cum arată o lume în care puteai fi pus sub lupă clipă de clipă? În care și se puteau măsura până și respirațiile în somn?

Gabriel Liiceanu îl descoperă – la treizeci și cinci de ani după ce acesta își începuse activitatea – pe turnătorul său. Șocul descoperirii ia mai întâi forma unui șir de scrisori. Cei doi

se întâlnesc apoi față către față. Are loc un dialog demn de literatura absurdului.

Care era crima celui urmărit? Cum putea pune în pericol, în anii '70, un tânăr intelectual umanist „ordinea și orânduirea de stat”? În ultima clipă, intra în scenă maiorul de Securitate care recoltase și pusese în ordine paginile „dosarului de urmărire”. Dar lucrurile se răstoarnă: cel care ani la rând fusese urmăritorul devine, pe neașteptate, cel urmărit.

O carte tulburătoare și palpitantă despre supravegherea totală în vremea lui Ceaușescu. Și despre o revanșă târzie, care ia forma unei povestiri.

„Tot ce pot spune e că am scris paginile care urmează fără patimă și fără ranchiună, din simpla nevoie de a înțelege geneza și fiziologia unei ticăloșii istorice. Dar poate, mai ales, din dorința de a ține trează uimirea în fața miracolului răului care însoțește natura umană”, adaugă autorul.

„Mie mi se pare că nimeni dintre cei care s-au întâlnit cu imaginea lor pusă pe masa de disecție a Securității n-ar trebui să tacă. Fiecare bucățică din această experiență satanică, oricât de mărunță ar fi ea, ar trebui adusă în conștiința celorlalți, împreună cu cei care, pierzându-și calitatea de «seamăn», au făcut-o cu puțință”, mai spune Gabriel Liiceanu.

TV

Primăvara bobocilor

Sâmbătă, 24 noiembrie, ora 9.00, Antena 1
Ionuț (Horațiu Mălăele), student în ultimul an al Facultății de Agronomie din București, se întoarce în satul natal unde dorește să facă practică și să aplice cunoștințele acumulate. El intră, însă, în conflict cu Varvara, mama sa (interpretată de Tamara Buciuceanu), care este președintă de C.A.P. și are concepții mai învechite despre practicarea agriculturii. Infruntarea dintre cei doi declanșează situații comice.

Mere roșii

Duminică, 27 octombrie, ora 14.10, TVR 2
Este filmul de debut în cinematografie al regizorului de teatru Alexandru Tatos. Scenariul este realizat de Ion Băieșu după nuvela sa „38 de grade cu 2”, scrisă ca urmare a unei experiențe proprii, o lungă internare în spital. Tema și personajele filmului sunt reluate de Lucian Pintilie în „Balanta”. Eroul principal, un tânăr medic chirurg (pasionat consumator de mere roșii), excelent profesionist, inflexibil cu respectarea normelor morale, se află într-o luptă permanentă cu indiferența și ignoranța semenilor săi, cu micimea lor sufletească, cu obtuzitatea și carierismul directorului spitalului.

Duminica în familie

Duminică, 27 octombrie, ora 16.00, TVR 1
Cu: Ramona Bădescu
Timp de trei ore, trei familii de personalități din domenii diferite, vin să glumească și să discute pe cele mai diverse teme (afaceri, hobby-uri, artă, sport, modă, bucătărie), vor face planuri, se vor amuza, se vor juca, vor asculta muzică și se vor relaxa alături de Ramona Bădescu și invitații săi.

CONCERTE

REZIDENT EX

VA CÂNTA LA ARAD ȘI TIMIȘOARA

Între 24 octombrie–9 noiembrie formația Rezident Ex cu Kempes, Tavi, Chris, Matt & Vali cântă în zece orașe din România. Deși selecția orașelor nu a fost ușoară, Tavi, Kempes, Mathias – Matei, Cristi și Vali, membrii formației Rezident Ex, au ales 10 localități unde își vor da întâlnire cu fanii. La Arad, Rezident Ex va cânta pe 25 octombrie, la Club Grand Boulevard, iar Timișoara, în 26 octombrie, la Club 30. Turneul Rezident Ex – Live on Tour se va desfășura în următoarele orașe:
24 octombrie – Târgu Mureș, Jazz & Blues Club
25 octombrie – Arad, Club Grand Boulevard
26 octombrie – Timișoara, Club 30
29 octombrie – Sibiu, Oldies Pub
30 octombrie – Craiova, Club Play
1 noiembrie – Iași, Underground Pub
2 noiembrie – Buzău, Club No Limit
7 noiembrie – București, Silver Church
8 noiembrie – Constanța, Club Phoenix
9 noiembrie – Brașov, Club Rockstadt

HOLOGRAF LA ARAD

Miercuri, 30 octombrie 2013

Arad, Casa de Cultură a Sindicatelor
Într-un concert fulminant de două ore vor fi prezentate piese de succes ale grupului Holograf, hit-uri ce au încântat publicul în cele peste 3000 de concerte susținute în țară și în Europa, piese difuzate în emisiuni radio-tv și editate pe cele 17 discuri de succes ale grupului. Scenografia modernă, proiecțiile video, efectele laser, sunetul de calitate, vor crea o ambianță audio-vizuală captivantă, un spectacol exploziv. Proiectul este gândit ca o punte culturală între muzicienii de rock și publicul tânăr.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

28 OCTOMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

29 OCTOMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

30 OCTOMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

31 OCTOMBRIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 NOIEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Elena Sandu: „Patria limbii române” 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe unde Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

3 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

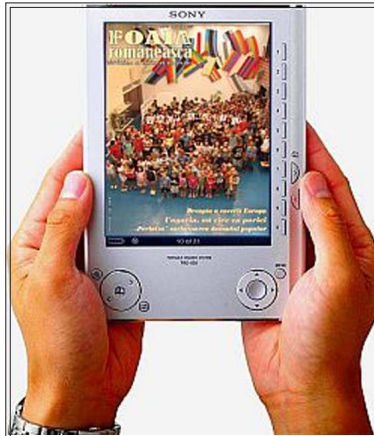
16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 30 octombrie, m1, ora 12.55
joi, 31 octombrie, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea în limba română le va prezenta telespectatorilor pe cele două profesoare noi de la Micherechi, care au sosit din România, în septembrie anul acesta, pentru a ajuta activitatea educativ-instructivă de la școala din Micherechi. A doua parte a emisiunii va fi rezervată succesului filmului românesc, care a fost apreciat și în acest an de publicul din Budapesta, în cadrul Săptămânii Filmului Românesc. Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

Glume

Un tip intră într-un magazin:

– Aș dori și eu niște gulaș.

Vânzătorul:

– Sunteți ungur?

– Așa se enervează:

– Și dacă ceream ștrudel mă întrebai dacă sunt neamț, dacă ceream pui Sichuan mă întrebai dacă sunt chinez, sau dacă ceream pizza trebuia să fi fost italian?!

– Aaaa, nu.

– Și atunci de ce mă întrebi dacă-s ungur, pentru că am comandat gulaș?

– Pentru că aici e magazin de electronice.

♦ ♦ ♦
La o școală cu elevi de majoritate români se înscrie un elev ungur pe nume Pisti. Învățătoarea spune:

– Vezi tu, Pisti, noi cum suntem majoritatea români, te vom boteza cu un nume românesc: Ștefăniță.

Vine Ștefăniță acasă și zice tatăl său:

– Pisti, du-te și mănâncă.

Copilul taste mut, tatăl îl bate bine, dar copilul-i tot mut.

A doua zi vine copilul la școală vând la față și bătut bine.

– Dar ce-ai pățit, Ștefăniță, că arăți așa?

Întreabă învățătoarea și colegii.

– M-au bătut doi unguri.

Dragostea lui Dumnezeu îți adună pe oameni laolaltă

Duminică, 20 octombrie, Biserica Baptistă din Micherechi a găzduit întâlnirea bisericilor baptiste române din Ungaria. A fost prima ediție când s-au rugat împreună membrii bisericilor baptiste din Cenadul Unguresc, Chitighaz și Micherechi, o reînviere a legăturilor de pe vremuri, dintre cele trei biserici.

Pastorul Bisericii baptiste din Micherechi, *Petrică Crețu* le-a spus un bun venit tuturor oaspeților, care au sosit din biserici cu specific românesc. I-a salutat pe oaspeții de la Biserica baptistă din Chitighaz, care au venit împreună cu pastorul *Csaba Borzási*, pe cei din Cenadul Unguresc, alături de presbiterul *Ioan Ardelean* și pastorul *dr. Ștefan Cioca*. La eveniment au mai participat oaspeți de la biserici din Oradea, Salonta, Sânnicolau Român și de la alte confesiuni. Pastorul Crețu a vorbit despre dragostea lui Dumnezeu care a fost turnată în Duhul Sfânt și care îi determină pe oameni să trăiască în comuniune, în părtășie. Pentru început, fanfara bisericii a cântat spre lauda lui Dum-

nezeu, după care au urmat cântări din partea bisericii din Chitighaz, Cenadul Unguresc și, bineînțeles, din partea bisericii gazde.

După cum ne-a mărturisit Ștefan Cioca, această întâlnire a existat și pe vremuri. – 50 de ani am fost membru și servitor la Biserica baptistă din Chitighaz. Din 2009, împreună cu soția, suntem membrii adunării din Jula. Servesc odată pe lună la patru biserici: la biserica din Cenadul Unguresc, la Siclău și la Grăniceri din România și în localitatea Nagykeréki, unde 40 de ani am fost farmacist. Aceste trei biserici din Cenadul Unguresc, Chitighaz și Micherechi au alcătuit un singur cerc misionar zeci de ani, începând din anii '60 și până în ultimii ani.

Chitighazul găzduia cercul acesta misionar, astfel frățietatea se cunoaște bine. Eu m-am botezat în 1960 și atunci frecventam des biserica aceasta. Îmi amintesc că aici, lângă biserică, era o căuăcie, a fratelui Ruja. Acolo era biserica cu lavițe foarte simple. Depun mărturia mea personală că am servit zeci de ani în biserica aceasta, am avut o părtășie deosebită, o evlavie. Pe acele vremuri, biserica era în creștere, care ani de-a rândul a continuat, care s-a exprimat și prin zidirea casei de rugăciune și prin lărgirea ei cu casa pastorală. Pentru generația mai în vârstă, întâlnirea de azi a fost o reamintire a zilelor fericite din trecut, a serviciului comun, iar pentru cei tineri a fost un eveniment de părtășie deosebit, unde împreună l-am lăudat de Domnul, ne-a mărturisit pastorul Ștefan Cioca.

– Este un început foarte bun, mai precis este o continuare a acelor întâlniri care s-au făcut pe vremuri. Mă bucur pentru ocaziile acestea, pentru că lipsește din bisericile noastre sentimentul de a ne cunoaște. Fiindcă suntem o minoritate, ar trebui să petrecem mai mult timp împreună. Aș vrea să cred că întâlnirea de azi va avea o continuare, în fiecare an măcar odată, să învățăm unii de la alții, să ne cunoaștem mai bine. Ar fi o binecuvântare pentru noi, dacă ar fi o deschidere și față de bisericile din zona graniței cu România, a fost de părere Csaba Borzási, pastorul Bisericii baptiste din Chitighaz.

– Ideea organizării acestei întâlniri a pornit în urmă cu un an de la fratele Ardelean, care își amintea de acele vremuri, când se întâlneau membrii celor trei biserici.

Atunci am îndrăznit să contactez pastorii bisericilor, ca să organizăm o întâlnire, pentru care ei s-au învoit. Faptul că s-au implicat în această organizare, pentru mine a adus o mare bucurie. Ziua de astăzi mi-a făcut impresii foarte plăcute. Îmi place că suntem împreună noi, românii, și este un ajutor enorm că vorbim românește. Dacă Dumnezeu ne va ajuta, vom continua și în viitor, ne-a spus *Pavel Voin* din Cenadul Unguresc, inițiatorul întâlnirii.

La finalul slujbei, pastorul bisericii din Micherechi s-a adresat celor prezenți cu următoarele gânduri: „Dacă vrem ca și peste douăzeci sau cincizeci de ani pruncii și nepoții noștri să aibă asemenea întâlniri, trebuie să facem un singur lucru: să vorbim limba română și acasă, în familiile noastre.”

A. Cioca

FOAIA
românească
25 octombrie 2013
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2013: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).